

Raadsvoorstel

Onderwerp: Ontbrekende afscherming ('gat') A15/A16, ter hoogte van Ridderkerk West	Commissie: Samen Wonen 11 januari 2018	BBVnr: 1288340
Portefeuillehouder: Dhr. M. Japenga	Gemeenteraad: 25 januari 2018	Raadsvoorstelnr.: 1288353
e-mailadres opsteller: a.kazen@bar-organisatie.nl		Openbaar

Geadviseerde beslissing raad

1. De ontbrekende afscherming ('gat') langs de A15/A16, ter hoogte van Ridderkerk West, te realiseren.
2. Het college opdracht te geven een marktpartij te contracteren op basis van 4 doelstellingen: reductie van geluid, verbetering van luchtkwaliteit, opwekking van duurzame energie en niet financieel participeren als gemeente.
3. Hiertoe een budget beschikbaar te stellen van € 35.000,-.
4. De financiële gevolgen te verwerken in de Begroting 2018 met de 1^e Tussenrapportage 2018.
5. De reeds beschikbaar gestelde financiële middelen van € 35.000,- in de jaarrekening 2017 op te nemen als door te schuiven prestatie.

Inleiding

Langs rijksweg A15/A16 zijn in de gemeente Ridderkerk meerdere bestaande schermen aanwezig, geplaatst ten behoeve van de verbetering van de geluid- dan wel luchtkwaliteit. Het grootste deel van deze geluidsschermen, ten zuiden van het viaduct in de verbindingsweg/Populierenlaan, is gerealiseerd in de jaren '90 in verband met de aanpassing van de A15/A16. Het geluidsscherm ten noorden van het viaduct is gerealiseerd in 2014 naar aanleiding van een gesignaleerd knelpunt vanuit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Op deze locatie was een overschrijding van de norm geconstateerd. Rijkswaterstaat heeft het grootste deel van dit scherm bekostigd. Gemeente Ridderkerk heeft financieel bijgedragen om een open stuk tussen scherm en viaduct te dichten en zo een 'klappergat' te voorkomen. Na realisatie van deze schermen rest nog één 'gat' van zo'n 340 meter ter hoogte van Ridderkerk West (zie bijlage 1: afbeelding 1).

Wij hebben in het collegeprogramma 2014-2018 de actie aangekondigd voor 'het dichten van het laatste gat in het scherm langs de A16'. Het verbeteren van de lucht- en geluidskwaliteit in dit gebied is daarbij de belangrijkste beweegreden. Voor de bebouwing het dichtst bij de bron gelden geen overschrijdingen van de wettelijke normen voor geluid en lucht. Hoe lager de belasting hoe beter de leefomgevingskwaliteit is en daarmee het woon- en leefgenot van de inwoners.

Eind 2016 heeft een eerste sessie plaatsgevonden over het dichten van het 'gat'. Aan deze sessies hebben deelgenomen: leden van de Werkgroep Lucht en Geluid van Wijkoverleg West, leden van het Beleidsplatform Natuur-, Milieu & Duurzaamheid. Daarna zijn nog twee bijeenkomsten gehouden, aangevuld met leden van de Verenigingen van eigenaren van het Seringenplantsoen. De eerste sessie is ingericht als brainstorm bijeenkomst, gebruikt om met elkaar een top 4 van mogelijkheden te bepalen om het gat te dichten.

De top 4 werd:

1. Aarden wal, 4 meter hoog
2. Aarden wal, 2 meter hoog met scherm of schanskorf van 2 meter

3. Scherm van 4 meter hoog (langs snelweg)
4. Scherm van 4 meter hoog (langs Hogeweg)

Begin 2017 heeft Kuiper Compagnon de vier varianten onderzocht (zie bijlage 2) op ruimtelijke- en landschappelijke inpassing, geluidsreductie en de verbetering van de luchtkwaliteit. Berekeningen laten zien dat een geluidreductie wordt bereikt. Het geluidsscherm aan de zijde A15/A16 (variant 4) geeft de meeste reductie: van 1,3 dB op de 10e verdieping tot 3 dB op de 1e verdieping van de eerstelijnsbebouwing (flat Seringenplantsoen). Zeer waarschijnlijk zorgt plaatsing van een scherm voor een afname van het aantal geluidgehinderden. Twee flats verschuiven hierdoor waarschijnlijk één geluidsklasse naar beneden van 60-64 dB (oranje) naar 55-59 dB (geel). De luchtkwaliteit verbetert niet aantoonbaar. Dit komt door de afstand tussen bron en ontvanger.

Daarna is onderzocht of we het gat kunnen dichten en daarbij ook andere doelstellingen kunnen betrekken. Zo is een vijfde variant naar voren gekomen, namelijk het systeem SOFTS Point. Dit is een innovatief systeem van een draaibaar, multifunctioneel driehoekig chassis waarin naast een zonnepaneel nog twee kanten beschikbaar zijn voor andere toepassingen / applicaties. Daardoor kan het systeem draaien naar de gewenste functie. De kant met de zonnepanelen zorgt voor een duurzame invulling. Daarnaast kan het systeem de volgende applicaties bevatten: groen, marketing en luchtzuivering (binnenzijde systeem). Dit betekent dat dit systeem, naast winst op de aspecten lucht en geluid, ook mogelijkheden biedt voor de energietransitie met betrekking tot energieopwekking en bewustwording (zie bijlage 1: afbeelding 2).

De vijf varianten zijn onderzocht en globaal uitgewerkt. De uitwerkingen zijn toegevoegd als bijlagen (2 en 3). Daarbij zijn ontwerpen toegevoegd. Dit zijn sfeerbeelden voor het dichten van het 'gat' A16 en geen definitieve ontwerpen.

Concluderend is onderzocht met welke varianten we welke doelstellingen kunnen realiseren. Uit de onderzoeken zijn de 4 belangrijkste doelstellingen benoemd. Het voorstel is een marktpartij te contracteren die voldoet aan (minimaal) deze 4 doelstellingen.

Beoogd effect

Het beoogd effect is te komen tot de realisatie van de ontbrekende afscherming, waarbij de uiteindelijke variant moet voldoen aan 4 doelstellingen:

1. De reductie van geluid / het verminderen van het aantal geluidgehinderden
2. De verbetering van luchtkwaliteit
3. De opwekking van duurzame energie
4. De gemeente participeert niet financieel

Relatie met beleidskaders

Zowel in de Omgevingsvisie Ridderkerk als in het Milieu- & Duurzaamheidsprogramma 2016-2020 staan de opgaven geformuleerd met betrekking tot de aspecten duurzaamheid, lucht en geluid. Voor duurzaamheid dient de variant bij te dragen aan de energietransitie door energieopwekking en het terugdringen van de uitstoot van CO₂. Voor lucht en geluid wordt gewerkt aan het terugdringen van de overlast.

Argumenten

1.1 Het dichten van het 'gat' vloeit voort uit het collegeprogramma.

De actie maakt onderdeel uit van het collegeprogramma 2014-2018 en is tot speerpunt benoemd in het laatste deel van de collegeperiode.

1.2 Een deel van de omwonenden is groot voorstander van het dichten van het gat.

Gedurende het proces zijn omwonenden uitgenodigd voor een aantal bijeenkomsten.

Vertegenwoordigd waren de leden van het wijkoverleg West, leden van de werkgroep Lucht & Geluid

van Wijkoverleg West, leden van het beleidsplatform Natuur, Milieu & Duurzaamheid, afvaardiging van de besturen van de verschillende VVE's en omwonenden (zonder platform).

De belangrijkste reden voor het dichten van het "gat" is het aspect gezondheid. De omwonenden maken zich zorgen over de eigen gezondheid en die van de volgende generatie en zien graag dat het 'gat' gedicht wordt.

1.3 Het dichten van het 'gat' draagt bij aan de verbetering van de woon- en leefkwaliteit van de omwonenden op het aspect lucht en geluid.

Kuiper Compagnon heeft begin 2017 opdracht gekregen de eerste vier varianten globaal uit te werken (zie bijlage 2). Hierbij is gekeken naar de ruimtelijke en landschappelijke inpassing.

Berekeningen laten zien dat een geluidreductie wordt bereikt. Het geluidsscherm aan de zijde A15/A16 (variant 4) geeft de meeste reductie: van 1,3 dB op de 10^e verdieping tot 3 dB op de 1^e verdieping van de eerstelijnsbebouwing (flat Seringenplantsoen).

De luchtkwaliteit verbetert niet aantoonbaar. Dit komt door de afstand tussen bron en ontvanger. Bij toepassing van variant 5 kan door afzuiging van de lucht wel een lichte verbetering worden gerealiseerd.

2.1 Op basis van deze 4 doelstellingen wordt voldaan aan de vooraf gestelde kaders.

Uit de onderzoeken en eerste globale uitwerkingen zijn de te realiseren doelstellingen naar voren gekomen:

1. De reductie van geluid / het verminderen van het aantal geluidgehinderden
2. De verbetering van luchtkwaliteit
3. De opwekking van duurzame energie
4. De gemeente participeert niet financieel

Hierop kan een marktpartij gecontracteerd worden. Uit vooronderzoek blijkt dat een businessmodel toegepast kan worden waarbij de markt investeert, de oppervlakte economisch gebruikt kan worden en bovendien de winst lokaal gedeeld kan worden. Of dit uiteindelijk realiseerbaar is, is afhankelijk of er (voldoende) financiering uit de markt komt.

3.1 We krijgen zodoende de benodigde financiële middelen om de afscherming verder uit te werken en voor te bereiden.

Dit betreft het budget voor verdere uitwerking en voorbereiding. Voor de kosten voor de daadwerkelijke plaatsing volgt een separaat voorstel.

4.1 De financiële consequenties voor de begroting 2018 zijn geborgd.

5.1 De in november beschikbaar gestelde financiële middelen zijn nog niet benut.

6.1 De financiële consequenties voor de begroting 2018 zijn geborgd.

Overleg gevoerd met

Werkgroep Lucht en Geluid van Wijk West
 Beleidsplatform Natuur, Milieu & Duurzaamheid
 VVE's Seringenplantsoen
 SOFTS MIBF
 Rijkswaterstaat
 Provincie Zuid-Holland
 Extern adviseur Kuiper Compagnons
 De uitkomsten van de overleggen zijn verwerkt in dit voorstel.

Kanttekeningen

1.1 Het dichten van het gat heeft geen positief effect op de luchtkwaliteit

Het verbeteren van de lucht- en geluidskwaliteit in dit gebied is de belangrijkste beweegreden om het 'gat' te dichten. Er is sprake van een aantoonbare geluidsreductie. Het dichten van het 'gat' heeft echter geen positief effect op de luchtkwaliteit ter plaatse van de huidige bebouwing.

1.2 Een deel van de omwonenden is geen voorstander van het dichten van het 'gat'.

Tijdens de eerder genoemde bijeenkomsten (zie argument 1.2) werd ook duidelijk dat er een groep bewoners is die geen voorstander is van het dichten van het 'gat'. De meest gehoorde argumenten zijn dat een afdichting het vrije uitzicht vanuit de flats belemmert en daarnaast dat de kosten (financieel) niet in verhouding staan tot de baten (winst voor de gezondheid). Zij hebben het voorstel gedaan meer groen te realiseren (een park). Dit geluid wordt met name gehoord van een aantal bewoners van het Seringenplatoen.

2.1 De impact op met name de verkeersveiligheid van een variant met duurzame energieopwekking is nog niet onderzocht.

Rijkswaterstaat staat welwillend tegenover het vervolg, maar uit nader onderzoek moet blijken wat de impact is op het verkeer en de verkeersveiligheid. Daarnaast zijn afspraken nodig over grondgebruik en beheer en onderhoud.

Uitvoering/vervolgstappen

Samen met Rijkswaterstaat en de Provincie Zuid-Holland wordt een proces opgezet om te komen tot het contracteren van een marktpartij. Daarbij worden de volgende stappen doorlopen:

Ruimtelijk kader

De ruimtelijke en landschappelijke criteria worden uitgewerkt, in overleg met Rijkswaterstaat. Daarbij wordt ingezoomd op toepasbare functies, regelgeving rond rijksweg, verkeersveiligheid en flora en fauna.

Overleg en convenant Rijkswaterstaat

Maatregelen langs de snelweg hebben een directe invloed op de snelweg waarbij Rijkswaterstaat als wegbeheerder en grondeigenaar een nadrukkelijke partij is. Afspraken over grondgebruik, beheer en onderhoud en verkeersveiligheid e.d. zullen worden vastgelegd in een convenant.

Bepaling uitgangspunten en contracteren marktpartij

Alle uitgangspunten worden geformuleerd en juridisch vastgelegd, zodat een marktpartij gecontracteerd kan worden. Mogelijk maakt een lobby / het betrekken van andere partijen (zoals MRDH en/of ministeries) hier onderdeel van uit, om deze innovatieve aanpak financieel mogelijk te maken.

Communicatieplan

Er wordt een communicatieplan opgesteld en uitgevoerd, zodat betrokkenen op de hoogte zijn van de effecten van de realisatie van de maatregel en planning van de werkzaamheden.

Na uitwerking zal een definitief voorstel inclusief financiële consequenties ter besluitvorming aan u voorgelegd worden. De verwachting is dit eind 2018 te kunnen doen.

Evaluatie/monitoring

Niet van toepassing

Financiën

De raad wordt voorgesteld een budget beschikbaar te stellen van € 35.000. De financiële gevolgen worden verwerkt in de 1^e Tussenrapportage 2018.

Daarnaast is in de begroting 2017 een bedrag opgenomen van € 35.000. Dit bedrag was bedoeld voor onderzoek en advies. Met de Jaarrekening 2017 volgt een voorstel om dit bedrag door te schuiven naar de begroting 2018, zodat deze twee bedragen kunnen worden samengevoegd en de kosten voor verdere uitwerking gedekt zijn.

Het totaalbudget voor uitwerking wordt dan € 70.000,-.

Juridische zaken

Het functioneel uitvragen van een oplossing die voldoet aan de 4 genoemde doelstellingen is realistisch. Wel is het van belang om bij de daadwerkelijke uitvraag acht te slaan op de rechtmatigheid.

Duurzaamheid

Het dichteren van het gat leidt in alle varianten tot een verbetering van de geluidsreductie en mogelijk van de luchtkwaliteit. En daarmee tot een verbetering van het woon- en leefgenot van de inwoners.

Het toevoegen van de doelstelling omtrent duurzame energie draagt bij aan de doelstelling op het gebied van duurzaamheid en energie, namelijk de drastische beperking van de CO₂ uitstoot tot bijna 0 in 2050 zoals verwoord in het regeerakkoord 2017. Het toevoegen van de doelstelling duurzame energie kan bovendien een extra waarde met zich meebrengen. Het kan lokaal draagvlak toevoegen doordat er sprake is van een duurzame investering en de opwekking van duurzame energie.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Het raadsbesluit wordt gecommuniceerd naar de externe partijen.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

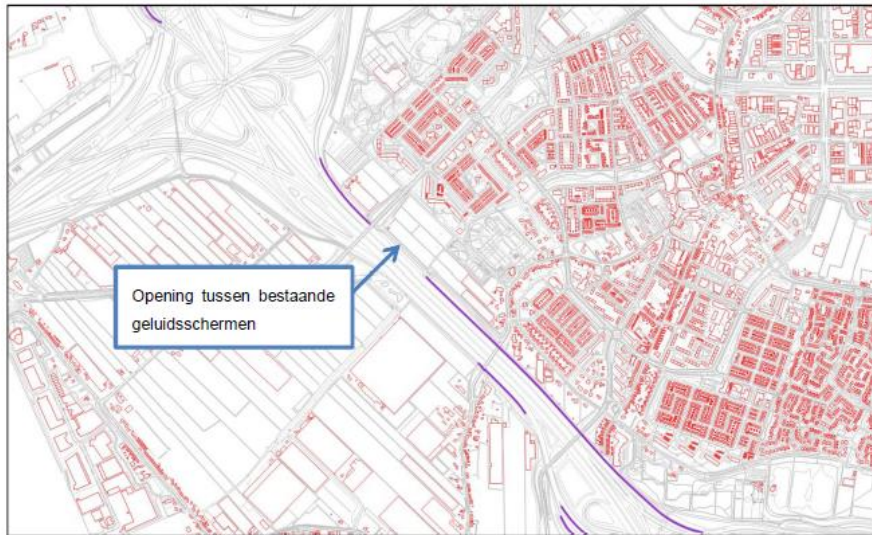
dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

Bijlagen/ter inzage liggende stukken

1. Afbeeldingen
2. Notitie afscherming A15/A16, Kuiper Compagnons, 13 maart 2017 (uitwerking varianten 1 t/m 4)
3. Notitie SOFTS point (uitwerking variant 5)

Bijlage 1: Afbeeldingen

Afbeelding 1: Bestaande geluidsschermen A15/A16 (paarse lijnen)

Afbeelding 2: SOFTS point